

**Betreft: Gevraagd advies concept beleidsregels maatschappelijke ondersteuning
Leiden 2022**

Uitgebracht door de Adviesraad Sociaal Domein Leiden d.d. 25 februari 2022

Op 26 januari jl. ontving de Adviesraad het concept voor Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Leiden 2022 ter advisering met de adviestertermijn van 28 februari.

Ondanks deze korte termijn zijn wij erin geslaagd een advies te formuleren.

Wij verzoeken het college met klem de gebruikelijke adviestertermijn van 6 weken in acht te nemen teneinde kwalitatieve adviezen uit te kunnen brengen.

Adviezen:

1. De voorgestelde beleidsregels vormen een formeel kader om individuele voorzieningen toe te kennen. Daar dient het niet bij te blijven. Wij adviseren de toepassing te laten stroken met de eerder vastgestelde visie sociaal domein waarin onder meer staat dat 'de voorziening aansluit bij een specifieke vraag of behoefte van een gezin of individu.'
2. Wij adviseren naast dit formele kader uitgangspunten te formuleren in lijn met het rapport "Aandacht voor vertrouwen en oog voor de menselijke maat binnen de Participatiewet" zoals door de Minister van Armoedebeleid gevoegd bij haar Kamerbrief voortgang aanpak Participatiewet en stand van zaken wetsvoorstel Breed Offensief.²
3. De voorgestelde wijzigingen zijn niet vanuit cliëntperspectief gespecificeerd maar vanuit de voorziening. Anders geformuleerd: de vrager dient binnen het kader van de beleidsregels te passen om in aanmerking te kunnen komen voor een Wmo-voorziening. Dit vinden wij een zorgelijke ontwikkeling. Wij adviseren het college de vraag van de cliënt uitgangspunt te laten zijn bij het komen tot een passende oplossing in het kader van de Wmo. Daarbij hoort dat binnen het uitvoerend apparaat van de gemeente capaciteit moet worden georganiseerd om belanghebbenden te helpen optimaal gebruik te maken van de voorzieningen die er voor hen zijn en te voorkomen dat zij verdwalen in de regelgeving en/of het overzicht kwijt raken. In dat verband moet er ook aandacht zijn voor belanghebbenden die tussen wal en schip raken en de mogelijkheden om oplossingsgericht te werken, al dan niet met gebruikmaking van de hardheidsclausule van artikel 41 van de voorgestelde Beleidsregels. Laat een 'maatwerkvoorziening' ook echt maatwerk zijn!
4. De gemeente Leiden heeft op 21 februari de Direct Duidelijk-deal ondertekend³. Hierin staan afspraken over heldere taal en communicatie. Een goede stap in de richting naar begrijpelijker teksten voor Leidenaren die gebruik maken van gemeentelijke diensten! Wij adviseren de voorliggende beleidsregels en andere stukken die de uitvoering van beleid betreffen en waar cliënten direct mee te maken hebben, mee te nemen in dit actieplan.
5. Wij adviseren de regelgeving toegankelijk te maken door een versie te maken en te publiceren in heldere taal, eventueel met uitleg via beelden.

¹ Gemeente Leiden, Visie sociaal domein, 'Iedereen telt mee en doet mee', maart 2019

² (te vinden via [https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2022/02/21/bijlage-i-syntheseonderzoek-vertrouwen-en-menselijke-maat-participatiewet.pdf](https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2022/02/21/bijlage-i-syntheseonderzoek-vertrouwen-en-menselijke-maat-participatiewet/bijlage-i-syntheseonderzoek-vertrouwen-en-menselijke-maat-participatiewet.pdf))

³ <https://www.gebruikercentraal.nl/blog/nieuws/gemeente-leiden-ondertekent-direct-duidelijk-deal/>

6. Tevens adviseren wij de regelgeving toegankelijk te maken door middel van een interactieve online tool. Vergelijk de site van bijvoorbeeld de belastingdienst waarin via gerichte vragen, waarop met een simpel “ja” of “nee” de gebruiker naar de juiste plaats wordt geleid.
7. Art. 10, afstemming met de Wlz. Landelijk is er veel inzet gedaan om de afstemming tussen Wmo en Wlz te verbeteren. Zo is er een veranderagenda opgesteld in 2018⁴. Wij adviseren de in dit stuk geboden oplossingsrichtingen mee te nemen bij de toepassing.
8. Art. 15, woonvoorzieningen. In de tekst staat: *met langdurig noodzakelijk of duurzaam wordt over het algemeen verstaan langer dan 6 maanden... Op grond van individuele omstandigheden kan hiervan afgeweken worden.* Gezien ons advies de voorziening op de individuele behoefte van de cliënt aan te laten sluiten adviseren we de termijn van 6 maanden te schrappen als verduidelijking van het begrip langdurig noodzakelijk. Bijvoorbeeld wanneer de aandoening van de cliënt onomkeerbaar is. We adviseren de betekenis van het begrip “langdurig noodzakelijk” te verbinden aan de situatie/aandoening van de cliënt en het vermelden van een termijn achterwege te laten.
9. Ten aanzien van de begrippen ‘langdurig bewoonbaar’ en ‘binnen afzienbare tijd’ adviseren we een uitleg toe te voegen.
10. Art. 16 rolstoel/hulpmiddelen. Wij adviseren hier ook weer het cliëntperspectief leidend te laten zijn en de termijn van 6 maanden te schrappen. De termijn voegt in dit geval ook niets toe, omdat de maximale uitleentermijn veelal 26 weken is.
11. Art. 19, maaltijdvoorziening. Dit artikel is wat ons betreft het voorbeeld bij uitstek in deze beleidsregels waar de menselijke maat, het perspectief van burgers in een kwetsbare positie, zoek is. Het is ons niet duidelijk waarom het college het HHM-normenkader gebruikt bij de uitwerking van de beleidsregels op dit punt. Het korten op de tijden die voor de warme maaltijd staan, vinden wij nog het meest schrijnend. Bovendien wordt bij toepassing van dit normenkader voorbijgegaan aan het belangrijke en voor mensen in een kwetsbare positie essentiële sociale aspect dat gepaard gaat met het nuttigen van maaltijden. We adviseren het normenkader met tijdsbepalingen los te laten en steeds individueel te bepalen wat nodig is: daadwerkelijk een passende voorziening!
12. Art. 33, klantervaringsonderzoek. We adviseren een tweede lid toe te voegen waarin wordt opgenomen dat in overleg met de betreffende cliënt, bepaalde tijd na verstrekking of afwijzing van een voorziening, bijvoorbeeld 3 maanden, contact wordt opgenomen om te vragen hoe het gaat.
13. Art. 37, mantelzorgwaardering. De toegevoegde tekst is niet correct. De beschreven activiteiten worden door de Leidse Vereniging van Mantelzorgers (LVvM) georganiseerd, net als lotgenotencontact. De LVvM werkt daarin samen met Inluzio. De LVvM ontvangt een subsidie van de gemeente Leiden voor het uitvoeren van deze activiteiten. De mantelzorgwaardering, een VVV-bon t.w.v. € 50,- kan wel bij Inluzio worden aangevraagd. Wij adviseren de tekst in de beleidsregels op bovenstaande aan te passen.
14. Art. 40, privacy protocol Wmo. We begrijpen dat het protocol uit 2016 binnenkort wordt herzien. We worden graag vroegtijdig betrokken bij deze herziening.

⁴ https://vng.nl/sites/default/files/brieven/2018/attachments/bijlage_2_-_veranderagenda.pdf